

Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних технологій, менеджменту, технологій та фізики
Кафедра економіки та управління бізнесом

Назва дисципліни	Адаптивні моделі в економіці
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач (і)	Юськів Богдан Миколайович
Профайл викладача на сайті кафедри, в соцмережі	http://www.rshu.edu.ua/kafedry-fdkm/kafedra-ek/sklad-kek/121-personalii/1219-yuskiv-bohdan-mykolaiovych
E-mail викладача:	bohdan.yuskiv@rshu.edu.ua
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	http://kibernetika.rv.ua./
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: на кафедрі згідно з графіком консультацій

Цілі навчальної дисципліни

Використання адаптивних моделей в економіці є важливим принципом сучасного математичного моделювання. Такі моделі активно використовують в економічних структурах різного рівня, починаючи від банківського сектору і завершуючи державними підприємствами, на яких виникає потреба побудови економіко-математичних моделей їхнього подальшого розвитку в умовах ринкових невизначеностей та істотних технологічних змін та інновацій.

Предметом дисципліни є адаптивні моделі в економіці. Адаптивні моделі – це моделі дисконтування даних, здатні швидко пристосовувати свою структуру і параметри до зміни умов.

Мета: формування у майбутніх спеціалістів теоретичних знань з адаптивних моделей в економіці. Ці знання спрямовані на розвиток розуміння понять і принципів адаптації моделі, ознайомлення студентів з перспективами розвитку адаптивного моделювання в економіці та мікро- та макрорівні.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіння теоретичними основами адаптивної економіки;
- вивчення основних принципів, методів та характеристик адаптації економічної системи на макро- та мікро- рівнях;
- визначення впливу факторів на формування моделі адаптивної економіки;
- вивчення базових адаптивних моделей розвитку на рівні економіки загалом і підприємств зокрема.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка та освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» РДГУ дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти таких компетентностей.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Р1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

Р7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

Р8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

Р9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Відсутні

Перелік тем

1. Теоретичні основи адаптивної економіки.
2. Економічний розвиток і адаптивне регулювання економіки
3. Адаптивні моделі регулювання розвитку економіки
4. Розвиток комп'ютерних технологій і адаптивна економіка
5. Фінансові кризи та адаптивна економіка
6. Адаптивне управління підприємством
7. Адаптація як спосіб забезпечення економічної безпеки підприємства
8. Адаптивні моделі прогнозування діяльності підприємств

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Базова

1. Вітлінський В.В., Коляда Ю.В., Кравченко Т.В., Трохановський В.І. Адаптивні моделі в економіці: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2013. 98 с.
2. Вітлінський В.В., Піскунова О.В. Математичні моделі та методи ринкової економіки: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2010. 531 с.
3. Кочур Є.В., Косарів В.М. Моделювання макроекономічної динаміки: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 236 с.
4. Малиш Н.А. Моделювання економічних процесів ринкової економіки: навч. посібн. К.: МАУП, 2004. 120 с.
5. Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика / О.І. Павлов, Т.А. Кулаковська, В.А. Самофатова [та ін.]; за ред. О.І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2016. 172 с.
6. Срагович В.Г. Адаптивное управление. М.: Наука, 1981. 384 с.

Допоміжна

7. Адлер О.О. Економічна діагностика: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2012. 91 с.
8. Бережная Е.В., Бережной В.И. Математические методы моделирования экономических систем: Учеб. пособие. М.: Финансы и статистика, 2003. 368 с.
9. Гранатуров В.М., Шевчук О.Б. Ризики підприємницької діяльності. Проблеми аналізу. К.: Зв'язок, 2000. 28 с.
10. Замков О.О., Толстопятенко А.В., Черемных Ю.Н. Математические методы в экономике: Учебник. М.: МГУ им. М.В. Ломоносова, 1999. 368 с.
11. Лавінський Г.В. Моделювання системних характеристик в економіці. К.: ЕКМО, 2004. 176 с.
12. Монахов А.В. Математические методы анализа экономики. СПб.: Питер, 2002. 176 с.

13. Федосеев В.В. Экономико-математические методы и прикладные модели. М.: ЮНИТИ, 1999. 304 с.

14. Экономико-математические методы и прикладные модели: Учеб. пособие / В.В.Федосеев, А.Н.Гармаш, Д.М.Дайитбегов, под ред. В.В.Федосеева. М.: ЮНИТИ, 1999. 391 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Електронна бібліотека РДГУ. URL: <http://server.rdgu-dkm.rv.ua/library/>.
2. vipreshebnik. URL: <http://www.ukr.vipreshebnik.ru/>.
3. Буковинська бібліотека. URL: <https://buklib.net/books/21875/>.
4. osvita.ua. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/.
5. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidruchniki.com>.
6. Сайт Верховної ради України. URL: <http://www.rada.com.ua>.
7. Он-лайн бібліотека для студентів. URL: <https://www.twirpx.com/>.
8. Додаток Google AdWords. URL: <https://ads.google.com>.
9. Законодавство України : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
10. Бізнес-портал: <http://www.buziness.info>.
11. Загальноекономічний глосарій : <http://www.ssu-ekonomika.net>.
12. Інтернет портал для управлінців: <http://www.management.com.ua>.
13. вство України : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
14. Нац. бібліотека ім.В.І.Вернадського: 03039,м.Київ, вул.40-річчя Жовтня 3.
15. Нац. парламентська бібліотека України: 01001, м.Київ, вул.Грушевського, 1.

Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль).

Спеціалізоване програмне забезпечення:

- власні скрипти, написані на мові R;
- програма створення мап думок Freemind;
- хмарна версія системи електронного навчання і тестування Moodle Cloud.

Види та методи навчання і оцінювання

Код Компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання*	Методи оцінювання результатів навчання**
СК1	Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень	P7	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень	MН1 MН2 MН3 MН5 MН6	MO2 MO4 MO7 MO9 MO10
		P8	Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань	MН1 MН2 MН3 MН5 MН6	MO2 MO4 MO7 MO9 MO10
		P9	Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування	MН1 MН2 MН3 MН5 MН6	MO2 MO4 MO7 MO9 MO10

			нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень		
СК9	Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері	P1	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем	MH1 MH2 MH3 MH5 MH6	MO2 MO4 MO7 MO9 MO10
		P7	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень	MH1 MH2 MH3 MH5 MH6	MO2 MO4 MO7 MO9 MO10

* MH1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); MH2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття); MH3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); MH4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату); MH5 – відеометод у поєднанні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); MH6 – самостійна робота (розв'язання програмних завдань); MH7 – індивідуальна науково-дослідна робота студентів.

** MO1 – екзамен; MO2 – усне або письмове опитування; MO3 – колоквиум; MO4 – тестування; MO5 – командні проєкти; MO6 – реферати, есе; MO7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень; MO8 – студентські презентації та виступи на наукових заходах; MO9 – захист лабораторних і практичних робіт; MO10 – залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота						Заліз	Сума
Модуль 1							
T1	T2	T3	T4	T5	МКР1		
8	8	8	8	8	8		
Модуль 2							
T6	T7	T8	МКР2				
8	8	8	8			20	100

Система та критерії оцінювання

у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90–100	A	відмінно	здобувач вищої освіти (ВО) виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у	Високий (творчий)	відмінно	зараховано

			нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності			
82–89	B	дуже добре	здобувач ВО вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)		
74–81	C	добре	здобувач ВО вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64–73	D	задовільно	здобувач ВО відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)		
60–63	E	достатньо	здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних/лабораторних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; залікове оцінювання.

Залікова оцінка виставляється на підставі підсумкової оцінки по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.